

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

A múzeum az NKA-hoz 2018. 04. 18-án benyújtott, 204111/04008-as azonosítószámú pályázatában, melyben 1 millió forintba pályázott, két festményt jelölt meg restaurálásra.

**1. Mihály Rezső: Remsey Jenő portréja, 1909
(Gödöllői művésztelep gyűjteménye)**

olaj, vászon, 73 x 56,3 cm

j.b.f. monogram 1909

Gödöllői Városi Múzeum, ltsz: 86.42.

Ft

Árajánlat nettó : 458.000,-

2. Sáfrán S: Kocsárdy Lajosné portréja

olaj, vászon, 79 x 58,5 cm

j.b.l. Sáfrán S. 1927.

Gödöllői Városi Múzeum, ltsz: 2017.3.

Ft

Árajánlat nettó: 441.000,-

Mivel a múzeum 440.000,- Ft bruttó támogatást nyert el, és nem volt lehetőségünk saját költségvetésből hozzátenni a tervezett összeghez, ezért a Kocsárdy festmény restaurálást kellett választanunk, amely helytörténeti szempontból kiemelkedő jelentőségű, és 2017. év végén szerepeltetni is tudtuk egy helytörténeti kiállításon:

GYARAPODÓ GYŰJTEMÉNYÜNK 2012-2016. GYŰJTEMÉNYGYARAPODÁSI KIÁLLÍTÁS

Időszaki kiállítás a Gödöllői Városi Múzeum időszakos kiállítótermében. 2017. október 13 – december 13.

A kiállítást rendezte: dr. Czeglédi Noémi, Fábian Balázs, Kerényi B. Eszter, Őriné Nagy Cecília

A kiállítást kivitelezte: Fábian Balázs, Gecse Dániel, Kovács Noémi

A kép feliratában jeleztük, hogy a restaurálását az NKA támogatta.

A festmény 2016. május 11-én ajándékozás útján került a Gödöllői Városi Múzeum tulajdonába párjával (Sáfrán S: Kocsárdy Lajos portréja olaj, vászon, 79 x 58,5 cm, j.j.l. Sáfrán S. 1924. Gödöllői Városi Múzeum, ltsz: K. 2017.2.) együtt. Az adományozó az ábrázolt személyek fia, aki ma is a szülei által az 1930-as évek körül vásárolt gödöllői házban él. A családról jelenleg csupán az általa adott igen kevés információval rendelkezünk.

Kocsárdy Lajos budapesti dohánykereskedő volt, aki feleségével és kisgyermekével költözött ki Gödöllőre. Feltehetően ők is azon fővárosi polgári családok közé tartoztak, akik pénzügyi helyzetük romlása miatt a folyamatot lassítandó, a Budapest közelében lévő, kedvelt nyaralóhelyre költöztek. Mivel Gödöllő a kiegyezést követően királyi, majd a két világháború között kormányzói nyaralóhely volt, a vagyonosabb polgári rétegek szívesen töltötték a nyári szezon a településen. A Horthy korszakba erősödött az a jelenség, hogy vagyonvesztés vagy nyugdíjazás miatt a korábbi nyaralók végleg itt telepedtek le. Ezekről a családokról csupán néhány esetben rendelkezünk család-, társadalom- és helytörténeti adatokkal, annak ellenére, hogy több településrész épült ki ebben az időszakban a helyi és a budapesti polgári

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

igényeknek megfelelő házakkal. A két festményen kívül csupán néhány tárgyi emlék és dokumentum van a Gödöllői Városi Múzeum birtokában.

A portrék nagyon rossz körülmények közül kerültek a múzeum tulajdonába. A férfi portrét a múzeum saját erőből tisztításnak és penésztelenítésnek vetette alá, hogy raktározható legyen. A női arckép restaurálásával és konzerválásával egy olyan műtárgy került a kiállításba, melyek a szakemberek számára a tudományágak közötti együttműködés keretében további kutatási lehetőségeket rejt magában. A múzeumlátogatóknak – a bemutatáson túl – jelzésként is szolgál, hogy az egyes emberek számára feleslegessé vált emlékek az adott közösség számára milyen értékkel és jelentőséggel bírnak.

Gödöllői Városi Múzeum
2100 Gödöllő, Szabadság tér

Restaurálási dokumentáció

Szerző:	Sáfrán Sándor
Cím:	Kocsárdy Lajosné portré
Technikája:	olaj, vászon
Mérete:	58,5 x 79 cm
Díszkerete:	van
Tulajdonos:	Gödöllői Városi Múzeum
Restaurátor:	Jébert Katalin festőrestaurátor művész

2017.

Restaurálási dokumentáció

Szerző: Sáfrán Sándor
Cím: Kocsárdy Lajosné portré
Ltsz: 2017. 3.
Technikája: olaj, vászon
Mérete: 58,5x79 cm
Datálás: 1922.
Jelzet: b. l.: *Sáfrán S. 1922.*
Díszkerete: van, rossz állapotban
A restaurálás ideje: 2017.
Munkavégzés helye: restaurátor műterme
Restaurátor: Jébert Katalin festőrestaurátor művész, Okl.sz.:I-17/1986, Névj.Sz.: F1-373

I. Restaurálás előtti állapot:

Feltehetően a rossz tárolási körülményeknek köszönhetően a festmény felületén jelentős mértékű volt a penész és a gombafertőzés.

A hordozó sűrű szövésű lenvászon, korábban nem kezelték. Hátoldali védőborítás ellenére a vászon nagyon szennyezett és a festmény hátoldalán is beitatódott a penész és a gombafertőzés. A vászon szakadt, sérült a bal alsó sarokban, a szignó felett.

A megsárgult, előregedett lakk réteg és az erősen szennyezett képfelület nagymértékben meghamisítja a kép eredeti színeit, és élvezhetetlen állapotban van.

A műtárgy állapota veszélyeztetett volt, szükséges volt egy mindenre kiterjedő szakszerű, azonnali helyreállítás – fertőtlenítés, konzerválás, tisztítás, stb.-. Múzeumi térben a műtárgy fertőzött állapotában nem volt elhelyezhető.

II. Restaurálási terv:

A helyreállítási tervezet a restaurálási dokumentáció része, azzal együtt, azt kiegészítve nyújt a helyreállított műtárgy állapotáról és az elvégzett munkálatokról teljes képet.

III. Fertőtlenítés:

A képfelületről, majd a hátoldalról a gomba-penész fertőzést először mechanikus úton – kíméletes, speciális porszívózással – távolítottam el. Majd az elő-és a hátoldalon Helio Fresh vegyszerrel fertőtlenítettem.

IV. A tisztítás módszerei és anyaghasználata:

A festett felület tisztítását több lépésben végeztem:

- A szennyezett felület tisztítását a legoptimálisabb eredményt nyújtó zsíralkohol-szulfonát felületaktiválóval végeztem.
- A restaurálási javaslatban, valamint a próba tisztítások során az oxidálódott, erősen megsötétedett lakk leoldását jelen esetben a legoptimálisabb tisztítást adó Alkonek-lakkbenzin 1:1 arányú keverékével és a közömbösítést adó terpentinnel végeztem.

IV. Különleges beavatkozások:

- A vászonhordozó szerkezeti megerősítését, az alapozás és a festékréteg közötti meggyengült kötőerő konzerválását a festmény hátoldaláról beitatva lakkbenzinben oldott 12% Beva 371 mikrokristályos viasszal végeztem. A konzerváló anyag teljes kiszáradása után 43 C-on impregnáltam hátoldalról a festményt. 30. fotó
- A vászon hiányt, sérülést hátoldalról élbe ragasztva Pálmafa, vízálló diszperziós ragasztóval, üvegselyem megerősítéssel pótoltam.
- 4 oldalon szükséges volt mind a meggyengült, mind a 'nem létező' húzószéleket a hátoldalról megerősíteni, pótolni. 24.-29. fotó
- A vakkeretet a belső oldalán 3x5 mm-es léccel peremeztem, hogy a helyreállított festmény ne 'feküdjön fel' a vakkeretre, így az ne okozhasson a jövőben a festmény felületén deformációt. 31.-32. fotó

V. Esztétikai helyreállítás és alkalmazott anyagok:

- A felület folytonossági hiányait bolognai kréta és nyúlenyv „hármaskéverékével” pótoltam, ügyelve arra, hogy az eredeti festéklap ne fedjék le a tömítések.
- A festékréteg hiányait, a retusokat Smincke akvarellal festettem alá. Az akvarell aláfestésnél törekedve arra, hogy minél jobban megközelítse a kívánt színt, így annál kevesebb gyantapolajlazúrt kell használni a befejezéshez.
- Közbülső lakkréteg felhordását Paraloid B67 lakkbenzines, és dammár gyanta terpentines oldatának 1:1 arányú keverékével kezeltem. A festékréteg hiányainak retusálása gyantapolajfestékekkel. A kép felületén lévő kopásokat, a speciális repedéshálót –a hölgy derekán, sötét felületeken a lazúros festékréteg igen jellegzetesen zsugorodott össze a száradás során, a kialakult speciális repedésháló igen zavaró látványt adott 21.-23. fotó- csak annyira retusáltam, hogy a kép épnek tűnjön, a hiányok ne legyenek zavaróak, de nem volt célom az átfestés, mert a kép történetéhez és hiteles állapotához hozzátartozik az öregedési repedések látványa.
- Thalens műgyanta spray lakk permetezésével oldottam meg a felület védelmét.

VI. Díszkeret:

A korabeli aranyozott 'blondel' díszkeret penész és a gombafertőzött teljes felületét Helio Fresh vegyszerrel fertőtlenítettem.

Az erősen szennyezett felületet zsíralkohol-szulfonát felületaktiválóval tisztítottam le.

A porlékony, igen sérült, és hiányos plasztikai formákat Unikrit diszperziós anyaggal pótoltam. A kitömített plasztikai felületeket akvarellal elő retusáltam, majd Gold Finger speciális arany festékekkel állítottam helyre az aranyozást.

VII. A kezelések kiértékelése, bekövetkezett változások:

A fertőtlenített, stabilizált eredeti hordozó a természetes öregedés jeleinek megőrzésével, helyreáll a festmény eredeti szín és formavilága, felülete zavartalan, betölti eredeti funkcióját és dekoratív szerepét, kiállításon bemutatható.

VIII. Állományvédelmi intézkedési terv:

1. A restaurált festmény karbantartásra külön kezelést nem igényel
2. Tisztogatás, portörölés csak indokolt esetben puha ronggyal történhet, díszkerete portalanító ecsettel tisztítható. Víz, vegyi anyag használata tilos.

3. Bármiféle rendellenesség észlelése esetén restaurátor szakembert értesíteni szükséges.
4. A kiállítási terekben biztosítani kell az állandó hőmérsékletet és páratartalmat, huzatos helyiségben festmények elhelyezése kerülendő.
5. A kiállító helyiség ultraibolya-sugárzás ellen biztosított legyen, a világítótestek UV kibocsátása minimális lehet.
6. A kiállított festmények közelében fűtőtest, illetve magas hőű sugárzó fényforrás üzemeltetését kerülni kell.

A dokumentáció tartalma:

3 írott oldal, 44 db. fotó

A restaurált mű műtermi átadása dokumentációval együtt:

Jébert Katalin

Festőrestaurátor művész

Oklevél száma: I-17/1986

Restaurátor Kamara névjegyzéki száma: F1-373

Műemléki szakértői száma: 21-0384

telefon szám: 20/77 19-219

email: jebertka@gmail.com

Gödöllő, 2017. 08. 10.

Fotódokumentáció a restaurálás folyamatáról

1.

2.

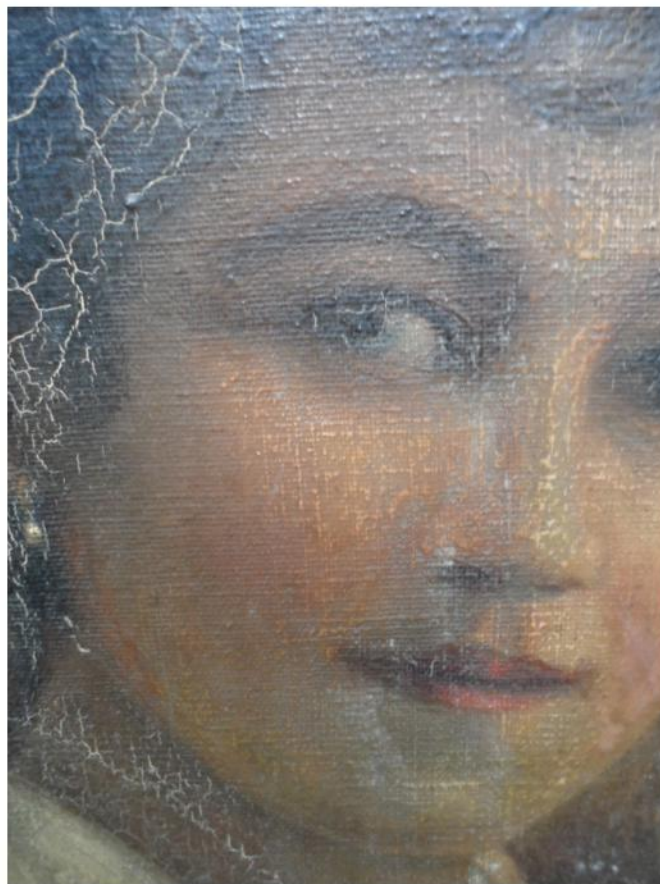

3.

Átvételi állapot, elő és hátoldal

4.

5.

6.

7.

Átvételi állapot, részletfelvételek

8.

9.

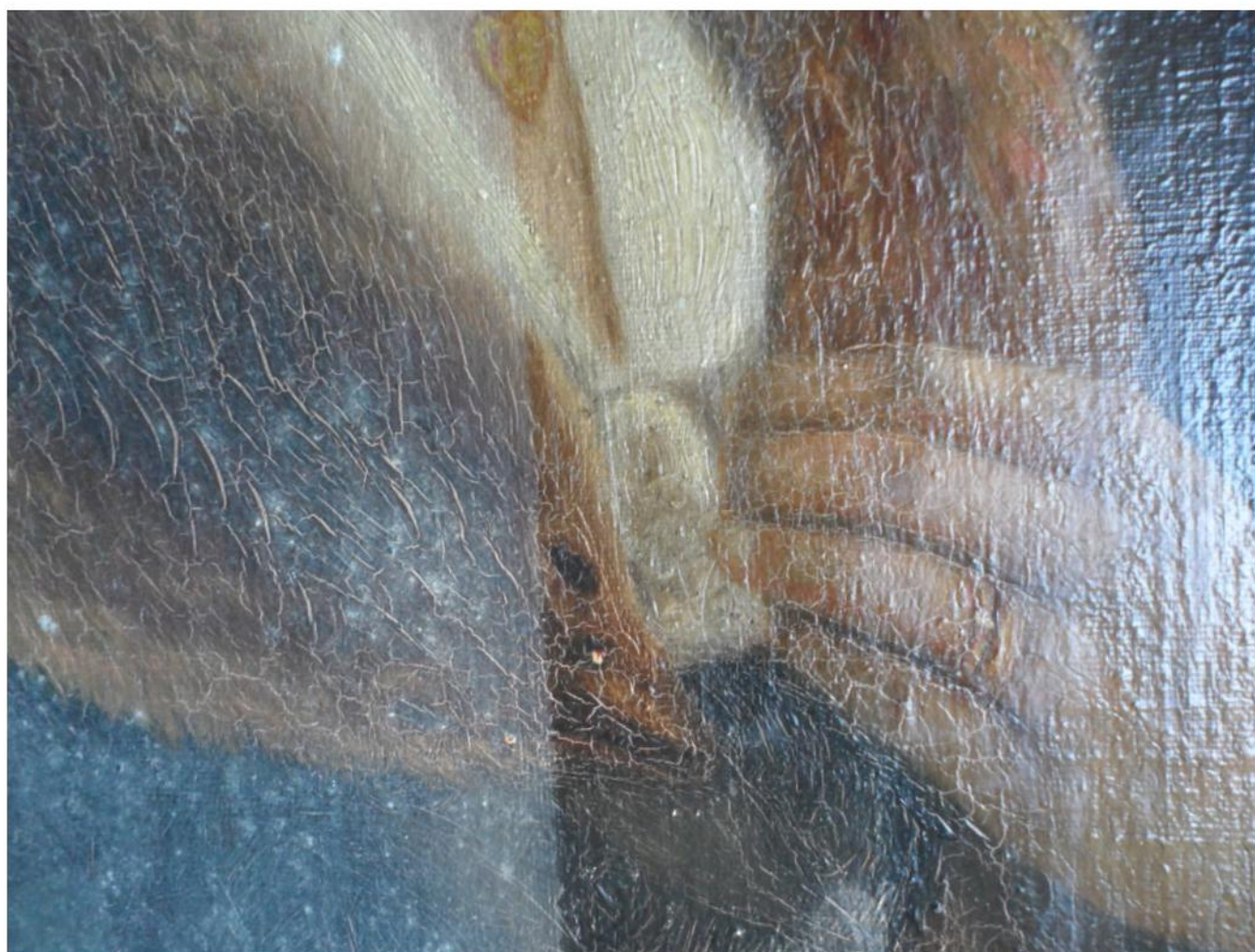

10.

Átvételi állapot, részletfelvételek

11.

12.

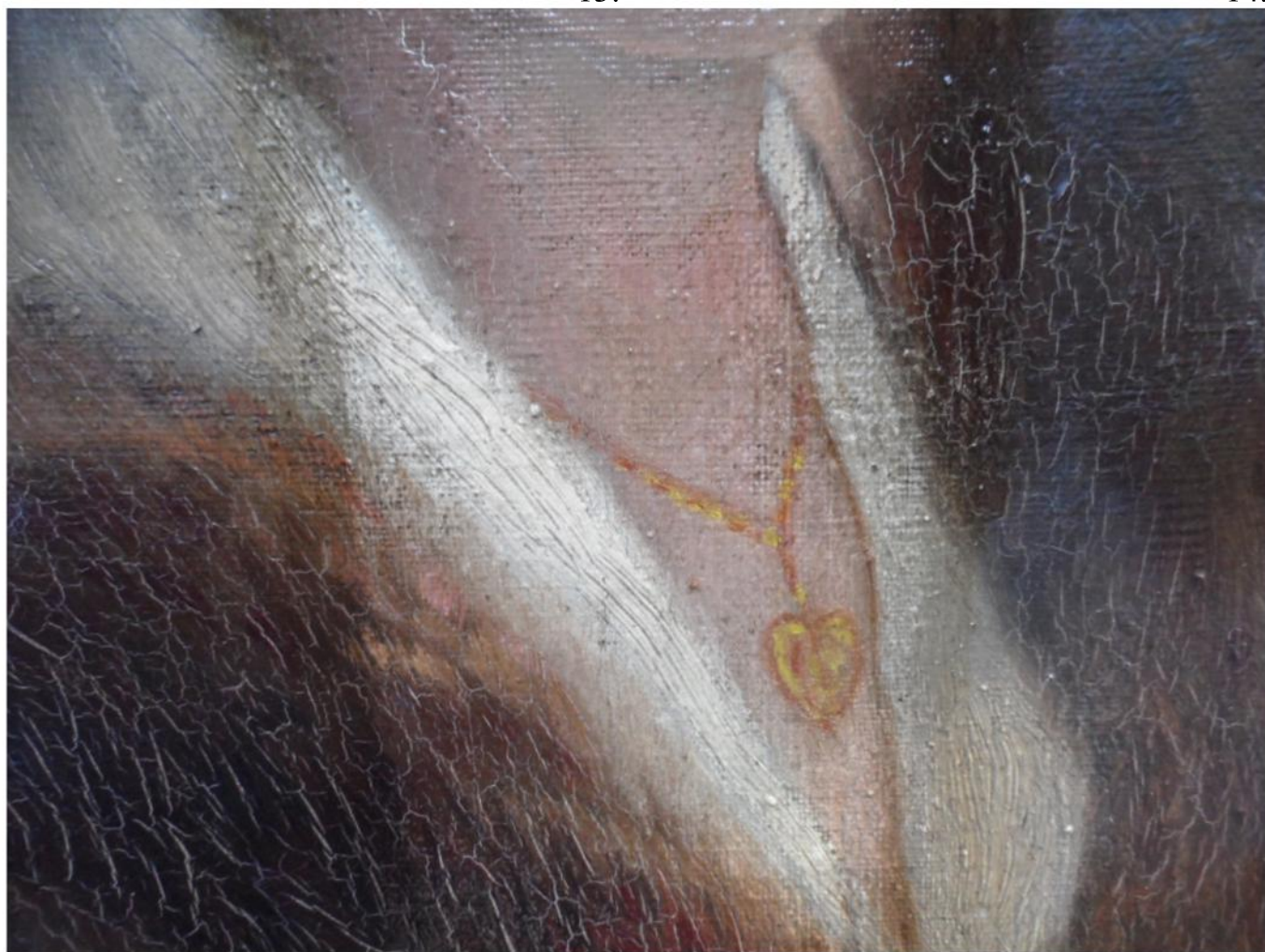
Fertőtlenítés

13.

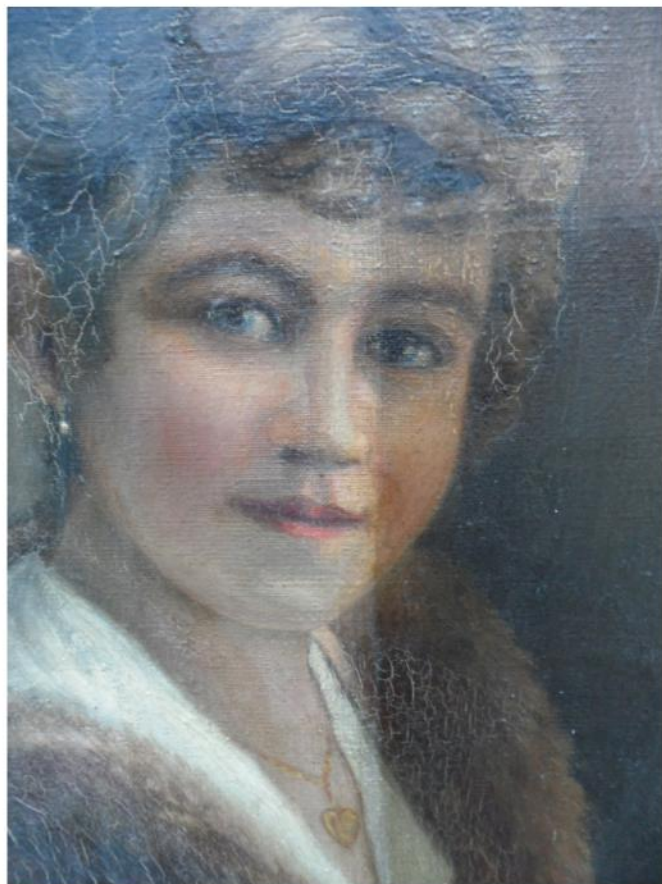

14.

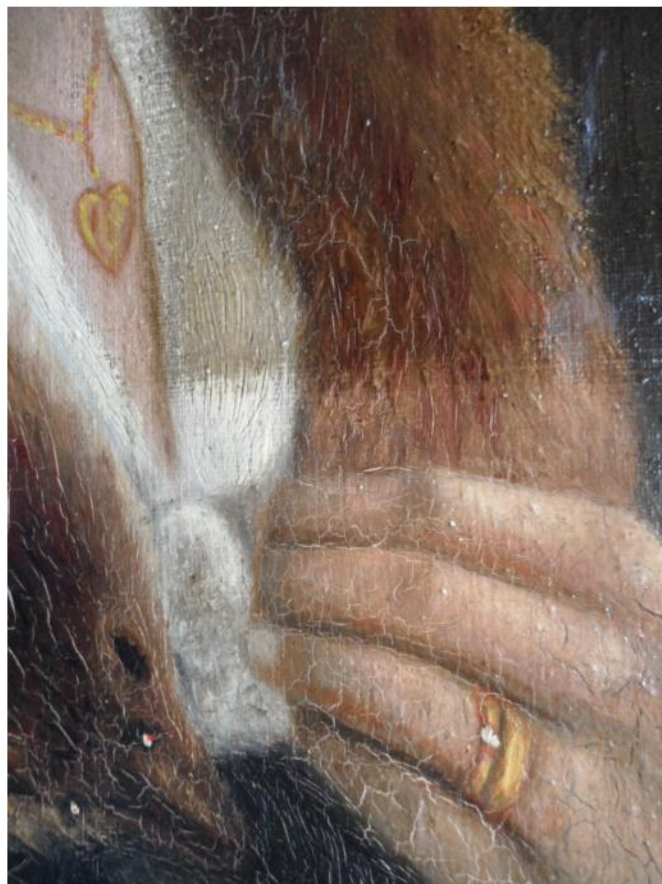

15.

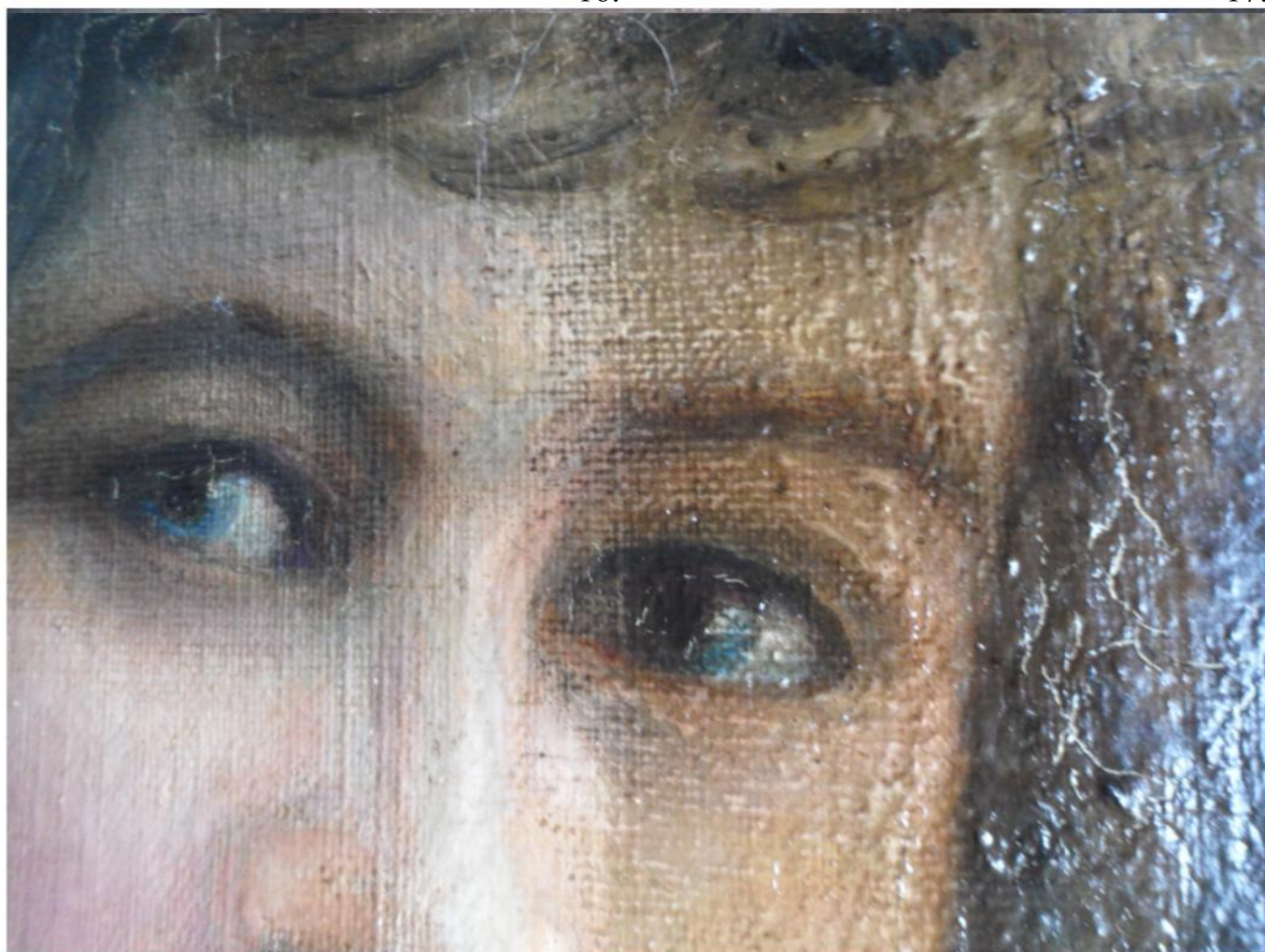
Tisztítás közben

16.

17.

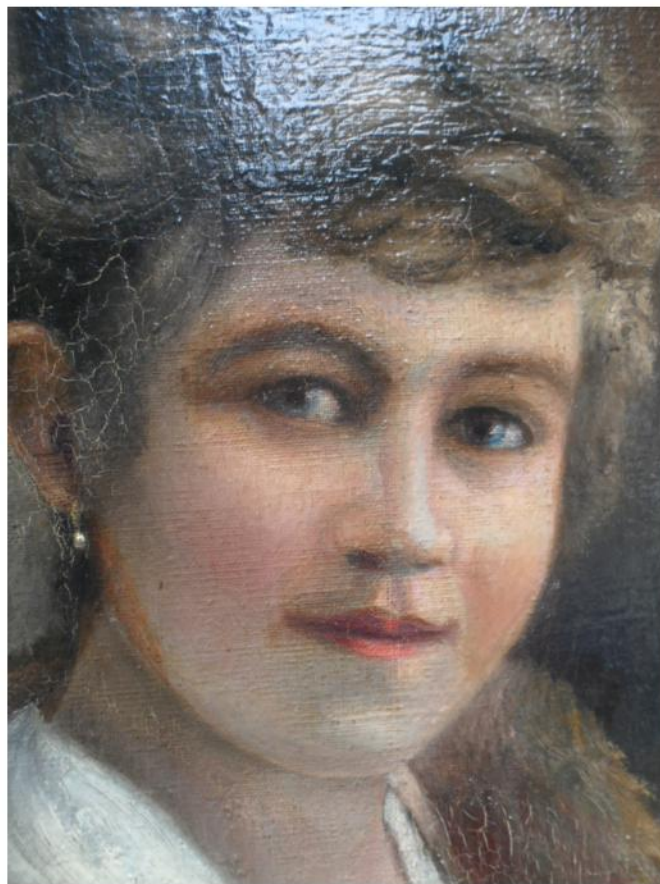

18.

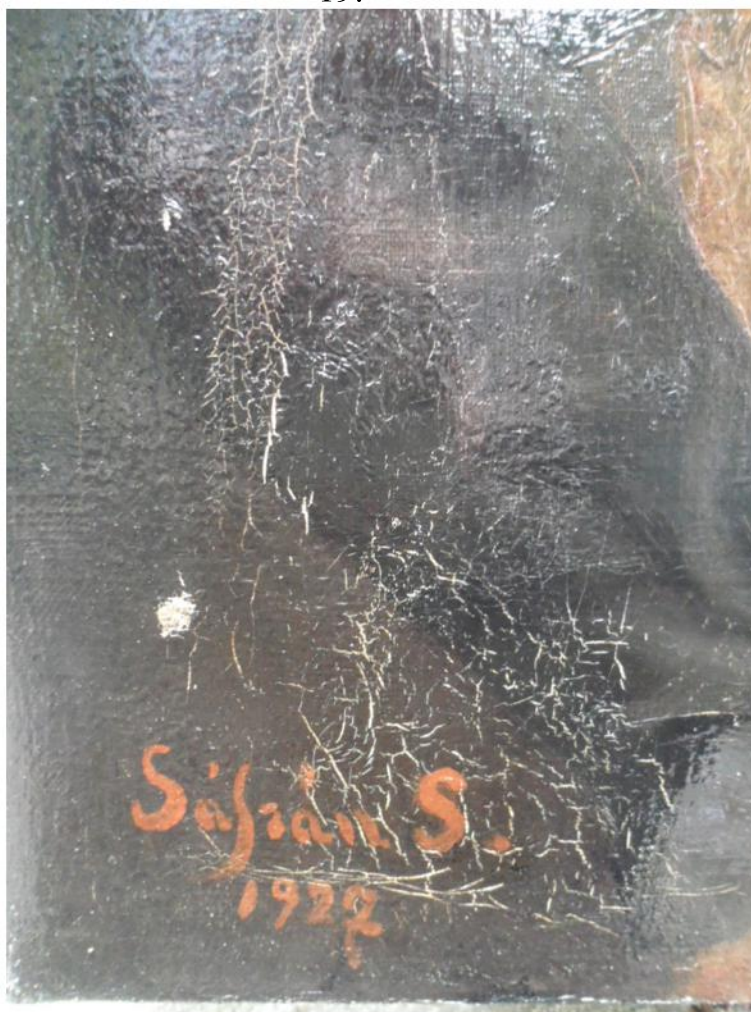
Tisztítás közben

19.

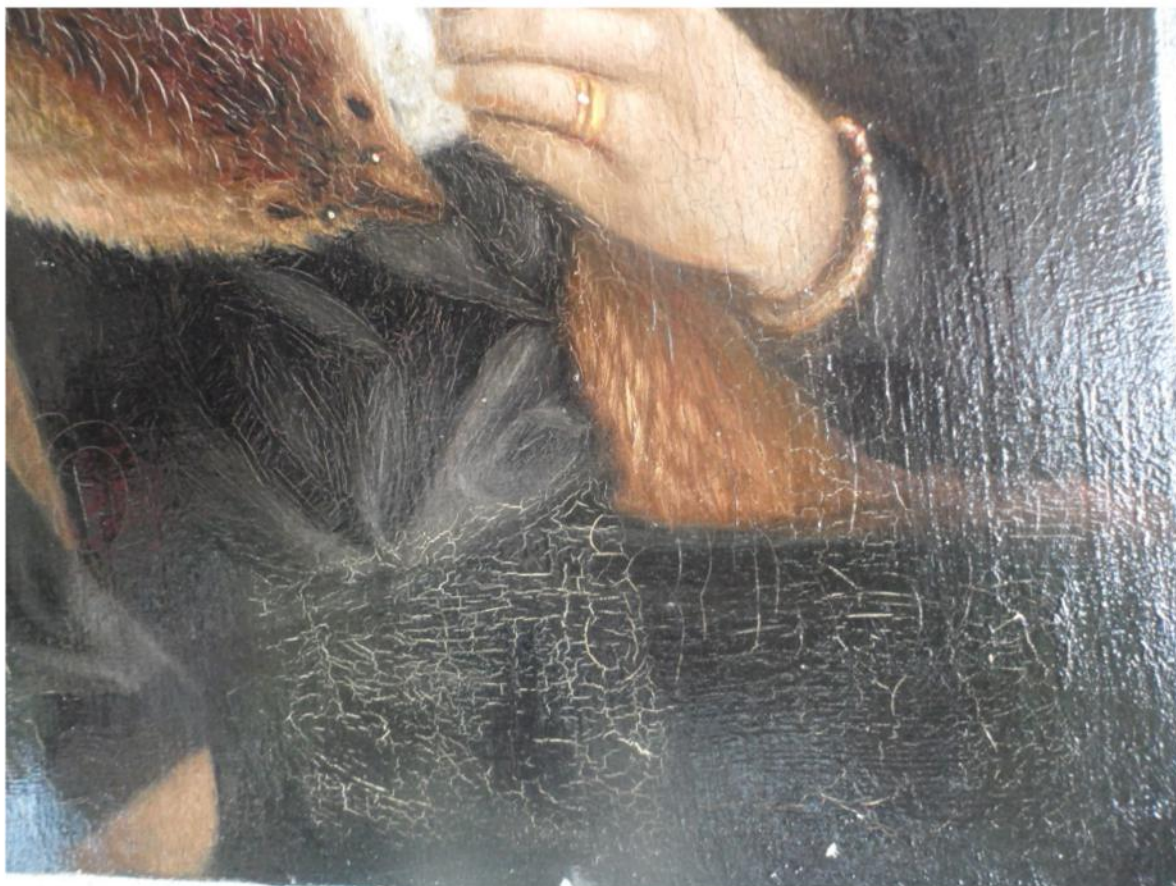

20.

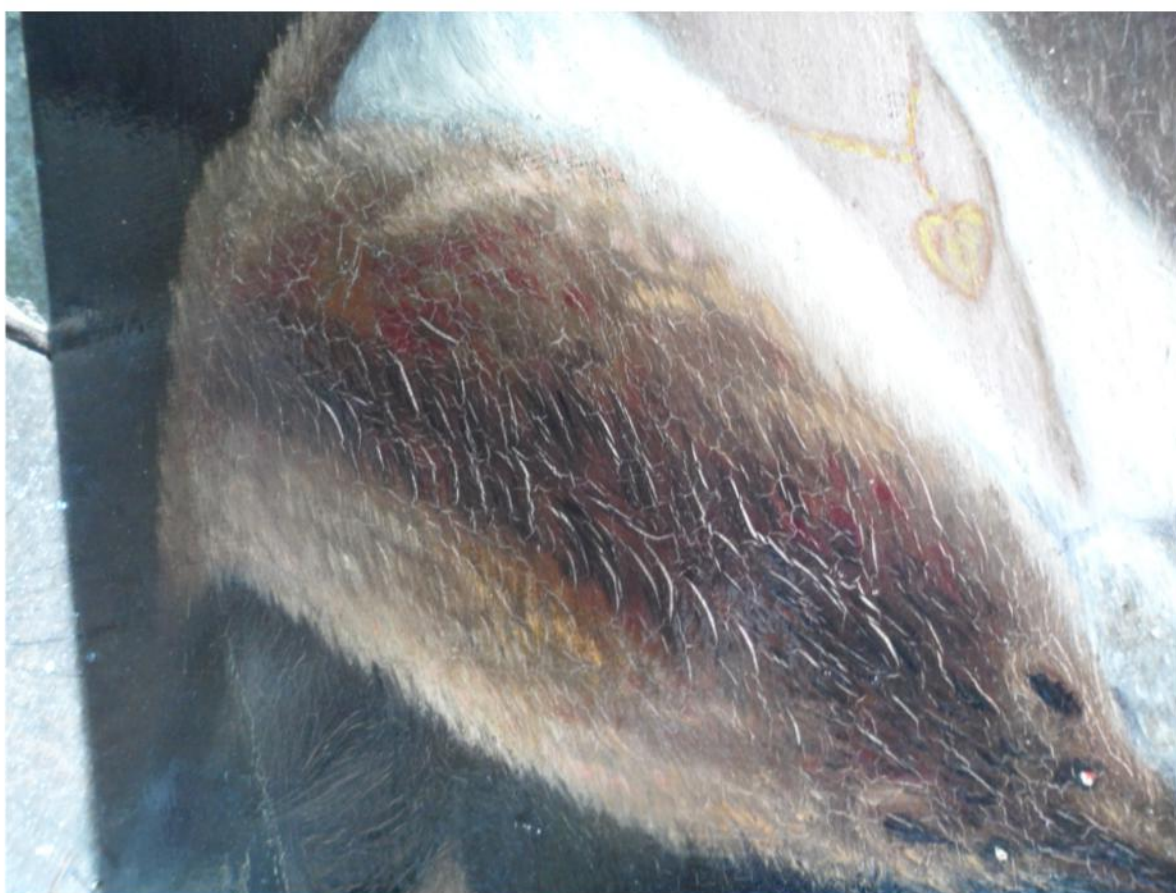

21.

Letisztított felület

22.

23.

Letisztított felület

24.

25.

26.

27.

Feszíthető húzószél nem volt

28.

29.

Vászon sérülés ragasztása, 4 oldalon új húzószél

30.

Konzerválás

31.

32.

Vakkeret peremezés

33.

34.

35.

Díszkeret átvételi állapota

36.

37.

38.

Díszkeret átvételi állapota

39.

40.

41.

A fertőtlenített, letisztított díszkeret kiegészítéskor

42.

43.

44.

A fertőtlenített, letisztított díszkeret kiegészítéskor